

Na deželi je navadno trajalo šolsko leto 46 tednov, a v glavnih in manjših mestih (večinoma) pa le 44 tednov, torej je razlike 2 tedna. Ali bi ne moglo biti povsod enako dolgo šolsko leto, ali enako dolge počitnice? Mar smo mi toliko boljše (?) plačani, da moramo dva tedna dlje poučevati ter nezdravi šolski vzduh po letu dlje sopsti? Zakaj bi ne bilo tudi na deželi dva meseca počitnic, kjer so otroci še bolj počitka potrebni, nego po mestih!

Pa užé slišim tihoma govoriti: Tù je zopet nekdo, ki si želí počitka — le počitka, nič dela. — Zopet drugi meni: V mestih kaže urnik več ur pouka na teden; mestjanski učenci so bolj nadarjeni, kakor kmetski, imajo več časa učiti se, dohajajo bolj redno v šolo, i. t. d. Vsemu temu se lahko oporeka. Da si ne želim le počitka, naj omenim tù, da se lahko vsak teden ena ura ali več k zdanjim dodá, in kmalu bode toliko ur vkup, kolikor je odločenih za dva tedna. Tako bi se nobena ura ne izgubila pri pouku in vendar bi bili v dolgosti učnega časa vsi jednaki, pa tudi urnik bi dobil več ur na teden. Da so tudi kmetski otroci talentirani, je razvidno iz tega, ker je mnogo inteligentnih ljudij kmetskega stanú. Sevéda so tudi tù, kakor povsod, izjeme. Otroci na deželi imajo mnogo domačega opravila, kar bi jih zopet opravičevalo k daljšemu počitku ter s tem rednost hoje v šolo zvekšalo.

Pa če se enaka dolgost počitnic povsod ne doseže, to nas ne bode toliko bolelo, a veliko neprijetnejše se nam dozdeva to, da se počitnice — velike namreč — v raznih okrajih tudi z raznim časom začénjajo. Mar ne bi bilo boljše, da bi se čas na tanko določil, ali bi se nastavil začetek šole v času od 1. do 15., ali od 15. do 1. istega meseca. Zakaj?

Počitnice so zato, da se učenec in učitelj od trudapo'nega dela odpočijeta, ne toliko telesno, ko duševno, in da si v tem času pridobivata novih močí za nadaljno delo. Jako priličen čas bi bil za to vzpomladí ali jeseni. A ker je po letu nestrpno vroče v šolskih sobah, in kakor je telo tako tudi duh bolj len, zató se postavljajo počitnice navadno v poletni čas. Prav takó! a vendar je ta razlika, da nekateri končajo pouk skoraj v začetku poletja, drugi v sredi in tretji proti koncu poletja. Pomislimo še, koliko počitnic ima oni, ki gre iz okraja, kjer so kmalu v poletju počitnice, službovat v drugi kraj, kjer se one pozno pričnó. On tedaj uživa še enkrat toliko prostosti, kot drugi. Ako bi pa nasprotno storil, bi pa nič počitka ne imel. Da pa slednje slabo vpliva na duševski, vé gotovo oni, kateri je užé kaj jednakega izkušal.

Glavni vzrok se mi pa zdí ta, da bi se učitelj veliko lažje na dalje izobraževal, ako bi bil začetek ali konec šole povsod v isti čas postavljen; to je, da bi počitnice povsod z istim dnem pričeli ali — če ne „in“ — končali. Kakor se zbirajo in shajajo dandanes užé najnižje vrste ljudje, isto takó je potrebno tudi nam, da vsak svoje misli pové in drug drugega poučuje. Dandanes stopa ljudstvo vidno višje v vseh krogih, zato pač ravno mi zaostajati ne smemo in v to bi bil najpripravnejši čas v počitnicah.

Poglejmo si, kakó nepriličen je isti čas počitnic n. pr. v Novomeškem in Črnomeljškem okraji, katera sta si soseda. Med tem, ko se v prvem počitnice pričnó, se v drugem užé končajo. Ali je pa med ljudstvom teh okrajev tolika razlika? Ali med njihovi opravili? Ne! — Vsi so večinoma kmetovalci, kateri obdelujejo polje in vinograde ter gojé živino. Tudi podnebje obeh okrajev je bolj enakomerno, vendar v počitnicah pa taka razlika. Kako bodeš ti prisoten pri shodu, katerega tvoji sosedge napravijo, ko moraš domá poučevati, med tem, ko so oni prosti; isto takó je nasprotno. Mar te bode mogel tvoj sosed počastiti sè svojim pohodom pri kakem zborovanji, ako mora v šoli biti? — Zato se ni treba ozirati na vnanje delo, n. pr. na žetev, mlatev, trgatév i. t. d., ker kmetski otrok ima, kar sem užé enkrat omenil, vedno dovolj dela domá.